

Lublin, 8 maja 2024 r.

RIO.II.600.9.2024

Pan Marcin Gąsiorowski
Wójt Gminy Dzierzkowice
Terpentyna 1
23-251 Dzierzkowice

Szanowny Panie Wójcie

W dniach od 7 lutego do 15 marca 2024 r. (z uzasadnionymi przerwami) Regionalna Izba Obrachunkowa w Lublinie przeprowadziła kompleksową kontrolę gospodarki finansowej gminy Dzierzkowice. Protokół kontroli podpisano 26 marca 2024 r.

W zakresie niektórych nieprawidłowości o incydentalnym charakterze i wyeliminowanych, w tym w trakcie kontroli, co do których udzielono stosownego instruktażu - nie formułowano wniosków pokontrolnych.

Poniżej podaję stwierdzone nieprawidłowości i uchybienia oraz wnioski co do sposobu ich wyeliminowania, stosownie do przepisów art. 9 ust. 2 ustawy z dnia 7 października 1992 r. o regionalnych izbach obrachunkowych (Dz. U. z 2023 r. poz. 1325).

W załączniku do wystąpienia pokontrolnego wskazuję osoby odpowiedzialne za stwierdzone nieprawidłowości.

1. W zakresie ustaleń ogólnoorganizacyjnych:

1.1. Niepowołanie zastępcy wójta – str. 1-2 protokołu.

Podjąć działania mające na celu powołanie zastępcy wójta, w związku z przepisami art. 26a ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2024 r. poz. 609).

2. W zakresie rachunkowości i sprawozdawczości:

2.1. Nieustalenie - w dokumentacji opisującej przyjęte zasady rachunkowości - stawek umarzania wartości niematerialnych i prawnych – str. 7-8 protokołu.

Uzupełnić dokumentację opisującą przyjęte zasady rachunkowości o stawki umorzeniowe wartości niematerialnych i prawnych, stosownie do przepisów art. 10 ust. 1 pkt 2 oraz ust. 2 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2023 r. poz. 120 z późn. zm.).

- 2.2. *Niezachowanie – w 2023 r. - ciągłości bilansowej w zakresie konta 141 „Środki pieniężne w drodze” – str: 9-10 protokołu.*

Wykazane w księgach rachunkowych na dzień ich zamknięcia stany aktywów i pasywów ujmować w tej samej wysokości, w otwartych na następny rok obrotowy księgach rachunkowych, stosownie do przepisów art. 5 ust. 1 ustawy o rachunkowości.

- 2.3. *Nieprawidłowe ewidencjonowanie operacji gospodarczych opodatkowanych podatkiem VAT, skutkujące wykazaniem - na koniec 2022 r. na kontach: 141 „Środki pieniężne w drodze” i 224 „Rozrachunki budżetu” – sald niezgodnych ze stanem faktycznym oraz nieujawnienie tego faktu podczas inwentaryzacji – str: 11-13, 17, 27, 30-31 protokołu.*

W zakresie rozliczeń podatku VAT stosować rozwiązania zapewniające wykazanie w księgach rachunkowych stanu rzeczywistego, dokonując w nich zapisów na bieżąco, z zachowaniem porządku systematycznego i zasad klasyfikacji zdarzeń na poszczególnych kontach, określonych w Załącznikach Nr 2 i 3 do rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 13 września 2017 r. w sprawie rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 2020 r. poz. 342), stosownie do przepisów art. 20 ust. 1 i art. 24 ust. 2 ustawy o rachunkowości.

Na ostatni dzień każdego roku obrotowego przeprowadzać rzetelną inwentaryzację aktywów i pasywów, zgodnie z przepisami art. 26 ust. 1 powołanej ustawy.

- 2.4. *Uwzględnienie w wartości początkowej środków trwałych kosztów niezwiązanych z ich wytworzeniem – str: 20 protokołu.*

Wartość początkową środków trwałych ustalać zgodnie z przepisami art. 28 ust. 1 pkt 1 i ust. 8 ustawy o rachunkowości.

- 2.5. *Wykazanie – w jednostkowym sprawozdaniu Rb- 27S za 2022 r. – danych niezgodnych z ewidencją księgową prowadzoną do konta 130 (w rozdz. 75616 § 032 o 144 zł) oraz sporządzenie tego sprawozdania na podstawie ewidencji prowadzonej do konta 901 – str: 25 protokołu.*

W jednostkowym sprawozdaniu Rb-27S „Sprawozdanie z wykonania planu dochodów budżetowych jednostki samorządu terytorialnego” wykazywać dane zgodne z danymi

wynikającymi z prawidłowo prowadzonej ewidencji księgowej, stosownie do przepisów § 9 ust. 2 rozporządzenia w sprawie sprawozdawczości budżetowej, w tym dochody wykonane z tytułu podatków i opłat na podstawie ewidencji analitycznej do rachunku bieżącego – subkonto dochodów, zgodnie z przepisami § 3 ust. 1 pkt 4 „Instrukcji sporządzania sprawozdań budżetowych w zakresie budżetów jednostek samorządu terytorialnego”, stanowiącej Załącznik nr 37 do rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 11 stycznia 2022 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej (Dz. U. z 2024 r. poz. 454).

2.6. Niewykazanie – w bilansie jednostki za 2022 r. – wartości gruntów przekazanych w użytkowanie wieczyste – str. 27 protokołu.

W bilansie jednostki wykazywać dane wynikające z ksiąg rachunkowych, ujmując w nim informacje w zakresie ustalonym we wzorze tego sprawozdania, stanowiącym Załącznik Nr 5 do rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 13 września 2017 r. w związku z przepisami § 23 ust. 3 pkt 1 tego rozporządzenia.

3. W zakresie budżetu gminy:

3.1. W zakresie dochodów budżetowych:

3.1.1. Niewystąpienie do samorządowego kolegium odwoławczego o wyznaczenie organu właściwego do załatwiania spraw podatkowych skarbnika gminy – str. 34, 35 protokołu.

Wystąpić do właściwego samorządowego kolegium odwoławczego o wyznaczenie organu podatkowego właściwego do załatwiania spraw dotyczących zobowiązań podatkowych skarbnika gminy, stosownie do przepisów art. 132 § 3 w związku z art. 132 § 1 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Ordynacja podatkowa (Dz. U z 2023 r. poz. 2383 z późn. zm.).

3.1.2. Niesprawdzanie/nieprawidłowe sprawdzanie deklaracji podatkowych, o czym świadczy:

- niewezwanie podatników do złożenia wyjaśnień, w związku z wykazaniem w deklaracji na podatek od nieruchomości innej niż wynikająca z ewidencji gruntów i budynków powierzchni gruntów,
- wykazanie – w deklaracji na podatek rolny – gruntów zwolnionych ustawowo z podatku od nieruchomości – str. 35 - 37 protokołu.

Sprawdzać przedkładane deklaracje i informacje podatkowe, w celu stwierdzenia ich formalnej poprawności oraz ustalenia stanu faktycznego, w zakresie niezbędnym do stwierdzenia jego zgodności z przedstawionymi dokumentami, stosownie do przepisów art. 272 pkt 2 i 3 ustawy Ordynacja podatkowa, mając na uwadze przepisy art. 274a § 2 tej ustawy.

Przy opodatkowywaniu gruntów uwzględniać przepisy art. 21 ust. 1 ustawy z dnia 17 maja 1989 r. Prawo geodezyjne i kartograficzne (Dz. U z 2023 r. poz. 1752 z późn. zm.),

zgodnie z którymi podstawę wymiaru podatków stanowią dane zawarte w ewidencji gruntów i budynków.

Podatników korzystających ze zwolnienia z podatku od nieruchomości, którzy nie wywiązali się z obowiązku złożenia deklaracji, wzywać do ich złożenia, w związku z przepisami art. 6 ust. 10 ustawy z dnia 12 stycznia 1991 r. o podatkach i opłatach lokalnych (Dz. U z 2023 r. poz. 70 z późn. zm.) i art. 274 a § 1 Ordynacji i podatkowej.

3.1.3. Niewykazanie w deklaracji na podatek od nieruchomości na 2023 r. - sporządzonej przez Urząd Gminy - gruntów ustawowo zwolnionych z podatku od nieruchomości oraz powierzchni oddanych w najem lokali mieszkalnych, niestanowiących odrębnych nieruchomości – str. 37, 38 protokołu.

W deklaracji na podatek od nieruchomości wykazywać rzetelne dane w zakresie przedmiotów podlegających opodatkowaniu bądź zwolnieniu z tego podatku, stosownie do przepisów art. 6 ust. 9 pkt 1 i ust. 10 ustawy o podatkach i opłatach lokalnych, w szczególności wykazywać powierzchnię oddanych w najem gminnych lokali mieszkalnych niestanowiących odrębnych nieruchomości, w związku z przepisami art. 3 ust. 1 pkt 4 lit. a tej ustawy.

3.1.4. Opodatkowanie gruntów podatkiem rolnym niezgodnie z ewidencją gruntów i budynków – str. 39 - 41 protokołu.

Przy opodatkowywaniu gruntów uwzględniać przepisy art. 21 ust. 1 ustawy Prawo geodezyjne i kartograficzne, zgodnie z którymi podstawę wymiaru podatków stanowią dane zawarte w ewidencji gruntów i budynków.

3.1.5. Opodatkowanie - podatkiem rolnym - użytków rolnych zajętych na prowadzenie działalności gospodarczej – str. 41 protokołu.

Użytki rolne zajęte na prowadzenie działalności gospodarczej innej niż działalność rolnicza, opodatkowywać podatkiem od nieruchomości, stawką dla gruntów związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej, zgodnie z przepisami art. 1 ustawy z dnia 15 listopada 1984 r. o podatku rolnym (Dz. U. z 2020 r. poz. 333 z późn. zm.), w związku z art. 2 ust. 2 i art. 5 ust. 1 pkt 1 lit. a ustawy o podatkach i opłatach lokalnych.

Rozważyć możliwość dokonywania kontroli podatkowych, celem ustalenia prawidłowej podstawy opodatkowania, stosownie do przepisów art. 281 Ordynacji podatkowej.

Prawidłowo opodatkować właścicieli gruntów wskazanych w protokole kontroli, z uwzględnieniem okresu przedawnienia prawa do wymiaru zobowiązań podatkowych i okresu przedawnienia zobowiązań podatkowych, wskazanego w przepisach art. 68 i art. 70 § 1 Ordynacji podatkowej.

3.1.6. Niesporządzenie wykazu osób prawnych i fizycznych oraz jednostek organizacyjnych nieposiadających osobowości prawnej, którym w 2022 r. udzielono ulg w zakresie podatków lub opłat – str. 44 protokołu.

Sporządzać i podawać do publicznej wiadomości – według stanu na koniec roku budżetowego, w terminie do 31 maja roku następnego – wykaz osób prawnych i fizycznych oraz jednostek organizacyjnych nieposiadających osobowości prawnej, którym w zakresie podatków lub opłat udzielono ulg, odroczeń, umorzeń lub rozłożono spłatę na raty w kwocie przewyższającej łącznie 500 zł, stosownie do przepisów art. 37 ust. 1 pkt 2 lit. f w związku z art. 38 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2023 r. poz. 1270 z późn. zm.).

3.1.7. Niewystawianie/niesystematyczne wystawianie upomnień i tytułów wykonawczych podatnikom posiadającym zaległości podatkowe. Wykazywanie na kontach dłużników przedawnionych zobowiązań z tytułu opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi – str. 45, 46, 50 protokołu.

Podjąć konsekwentne czynności zmierzające do wszczęcia postępowania egzekucyjnego w stosunku do osób posiadających zaległości podatkowe, w związku z przepisami art. 6 § 1 ustawy z dnia 17 czerwca 1966 r. o postępowaniu egzekucyjnym w administracji (Dz. U. z 2023 r. poz. 2505 z późn. zm.). Po bezskutecznym upływie wyznaczonego w upomnieniu terminu płatności, wystawiać tytuły wykonawcze, mając na uwadze przepisy art. 6 § 1 i art. 26 § 1 tej ustawy.

Zobowiązania z tytułu opłat za gospodarowanie odpadami, które zgodnie z przepisami art. 70 § 1 Ordynacji podatkowej uległy przedawnieniu, odpisywać z kont właścicieli nieruchomości, mając na uwadze przepisy art. 59 § 1 pkt 9 tej ustawy oraz przepisy art. 24 ust. 2 ustawy o rachunkowości.

Wyjaśnić, czy zaległości z tytułu tych opłat za lata 2014 - 2018 dłużnika wskazanego w protokole kontroli uległy przedawnieniu, mając na uwadze przepisy art. 70 § 1 i § 4 i art. 59 § 1 pkt 9 Ordynacji podatkowej.

Ponadto, wystąpić do Starostwa Powiatowego w Kraśniku z wnioskiem o dokonanie zmiany w ewidencji gruntów i budynków dla gruntów oznaczonych symbolami: Lzr-RIIIa, Lzr-RIIIb, Lzr-RV, Lzr-PsIV, Lzr-RIVa, Lzr-RIVb, Br-RIIIb, Br-RIVa, Br-PsIV których nie przewiduje rozporządzenie Ministra Rozwoju, Pracy i Technologii z dnia 27 lipca 2021 r. w sprawie ewidencji gruntów i budynków (Dz. U. z 2024 r., poz. 219), biorąc pod uwagę pismo Dyrektora Departamentu Podatków Lokalnych z dnia 4 listopada 2015 r. znak PL- S.833.22.2015 w sprawie sposobu przeliczania użytków rolnych dla potrzeb podatku rolnego, w sytuacji gdy grunty te są oznaczone w ewidencji gruntów i budynków dwuczłonowo. Do czasu zmiany nieaktualnych oznaczeń w ewidencji gruntów i budynków, przy opodatkowaniu gruntów oznaczonych dwuczłonowo, stosować zasady ich opodatkowania przedstawione w powołanym piśmie – str. 39-41 protokołu.

3.2. W zakresie wydatków budżetowych:

3.2.1. Przypadki przyznania i wypłacenia pracownikom dodatku specjalnego w miesiącach późniejszych niż realizacja dodatkowych zadań – str. 56 protokołu.

Dodatek specjalny z tytułu okresowego zwiększenia obowiązków służbowych lub powierzenia dodatkowych zadań, przyznawać i wypłacać w miesiącu wykonywania tych obowiązków i zadań, mając na uwadze przepisy art. 36 ust. 5 ustawy o pracownikach samorządowych (Dz. U. z 2022 r. poz. 530) oraz art. 80 i art. 85 § 1 ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. Kodeks pracy (Dz. U. z 2023 r. poz. 1465).

3.2.2. Nieuwzględnienie – w podstawie obliczenia dodatkowego wynagrodzenia rocznego za 2023 r. – okresowo wypłacanego dodatku specjalnego (co skutkowało zaniżeniem tego wynagrodzenia o kwotę 136 zł) – str. 59 protokołu.

Dodatkowe wynagrodzenie roczne ustalać w wysokości 8,5% sumy wynagrodzenia za pracę otrzymanego przez pracownika w ciągu roku kalendarzowego, za który przysługuje to wynagrodzenie, uwzględniając wynagrodzenie i inne świadczenia ze stosunku pracy przyjmowane do obliczenia ekwiwalentu pieniężnego za urlop wypoczynkowy (w tym okresowo wypłacany dodatek specjalny), zgodnie z przepisami art. 4 ust. 1 ustawy z dnia 12 grudnia 1997 r. o dodatkowym wynagrodzeniu rocznym pracowników sfery budżetowej (Dz. U. z 2013 r. poz. 1690).

Przeliczyć wysokość dodatkowego wynagrodzenia rocznego za 2023 r. i wypłacić pracownikowi niedopłaconą kwotę.

3.2.3. Nieterminowe zamieszczenie planów postępowań o udzielenie zamówień publicznych w latach 2022-2023 oraz niezamieszczenie – na stronie internetowej – planu na 2023 r. i jego aktualizacji – str. 65-66 protokołu.

Plan postępowań o udzielenie zamówień, przewidywanych do przeprowadzenia w danym roku finansowym, zamieszczać w Biuletynie Zamówień Publicznych i na stronie internetowej zamawiającego, nie później niż w terminie 30 dni od dnia przyjęcia budżetu lub planu finansowego, zapewniając jego aktualność przez zamieszczanie tam również jego aktualizacji, stosownie do przepisów art. 23 ust. 1 i 4 ustawy z dnia 11 września 2019 r. Prawo zamówień publicznych (Dz. U. z 2023 r. poz. 1605 z późn. zm.).

3.2.4. Określenie za pomocą dat terminów realizacji zamówień na przebudowę drogi gminnej oraz na modernizację i przebudowę infrastruktury drogowej – str. 66-67 i 74 protokołu.

Planowany termin zakończenia realizacji zamówienia określać w zawartej umowie w dniach, tygodniach, miesiącach lub latach, chyba że wskazanie daty wykonania umowy jest uzasadnione obiektywną przyczyną, stosownie do przepisów art. 436 pkt 1 ustawy Prawo zamówień publicznych.

3.2.5. Niewskazanie – w ogłoszeniach o zamówieniach objętych kontrolą oraz w ogłoszeniu o wyniku postępowania na odbiór i zagospodarowanie odpadów – informacji o wartości zamówienia - str. 68, 71 i 75 protokołu.

W ogłoszeniu o zamówieniu oraz ogłoszeniu o wyniku postępowania o wartości mniejszej niż progi unijne, zamieszczanych w Biuletynie Zamówień Publicznych w związku z przepisami art. 267 ust. 2 pkt 1 i 3 oraz art. 276 ust. 1 i art. 309 ust. 1 ustawy Prawo zamówień publicznych, zawierać wszystkie informacje w zakresie określonym odpowiednio w załącznikach Nr 1 i 3 do rozporządzenia Ministra Rozwoju, Pracy i Technologii z dnia 23 grudnia 2020 r. w sprawie ogłoszeń zamieszczanych w Biuletynie Zamówień Publicznych (Dz. U. z 2020 r. poz. 2439), w tym wartość zamówienia, stosownie do pkt I.5.5. i pkt 4.2. tych załączników.

3.2.6. *Zawarcie – w ogłoszeniu o zamówieniu oraz w specyfikacji warunków zamówienia na przebudowę drogi gminnej – różniących się zapisów w zakresie dopuszczalności zmian umowy – str. 68 protokołu.*

Zapewnić zgodność treści ogłoszenia o zamówieniu z treścią dokumentów zamówienia, mając na uwadze, że zawarcie w nich różniących się ze sobą informacji może wprowadzać w błąd wykonawców, a w konsekwencji prowadzić do naruszenia art. 16 pkt 2 ustawy Prawo zamówień publicznych.

3.2.7. *Niepodanie – w informacji o wyborze oferty najkorzystniejszej w postępowaniu na przebudowę drogi gminnej – punktacji przyznanej pozostałym ofertom – str. 68 protokołu.*

W informacji o wyborze najkorzystniejszej oferty zawierać wszystkie informacje wymagane przepisami art. 253 ust. 1 pkt 1 ustawy Prawo zamówień publicznych.

3.2.8. *Nieterminowe zamieszczenie – w Biuletynie Zamówień Publicznych – ogłoszenia o wyniku postępowania i ogłoszeń o wykonaniu umów na przebudowę drogi gminnej oraz na odbiór i zagospodarowanie odpadów komunalnych – str. 68, 69-70, 72 protokołu.*

Ogłoszenie o wyniku postępowania zamieszczać w Biuletynie Zamówień Publicznych nie później niż w terminie 30 dni od dnia zakończenia postępowania o udzielenie zamówienia, a ogłoszenie o wykonaniu umowy – nie później niż w terminie 30 dni od wykonania umowy, stosownie do przepisów art. 309 ust. 1 i art. 448 ustawy Prawo zamówień publicznych.

3.2.9. *Niezamieszczenie - w Biuletynie Zamówień Publicznych - ogłoszenia o zmianie umowy na przebudowę drogi gminnej – str. 69 protokołu.*

Po dokonaniu zmiany umowy o zamówienie publiczne, na podstawie przepisów art. 455 ust. 1 pkt 3 i 4 ustawy Prawo zamówień publicznych, zamieszczać w Biuletynie Zamówień publicznych ogłoszenie o zmianie umowy, stosownie do przepisów art. 455 ust. 3 pkt 2 tej ustawy.

3.2.10. *Wskazanie – w protokołach postępowań na przebudowę drogi gminnej oraz na odbiór i zagospodarowanie odpadów - nieprawidłowej wartości zamówienia oraz daty zamieszczenia ogłoszenia o wyniku postępowania na odbiór i zagospodarowanie odpadów – str. 70, 72-73 protokołu.*

W protokole postępowania o udzielenie zamówienia publicznego zamieszczać informacje zgodne z rzeczywistym przebiegiem postępowania, w tym dotyczące wartości zamówienia oraz ogłoszeń w postępowaniu, zgodnie z przepisami art. 72 ust. 1 pkt 2 ustawy Prawo zamówień publicznych oraz § 3 pkt 3 rozporządzenia Ministra Rozwoju, Pracy i Technologii z dnia 18 grudnia 2020 r. w sprawie protokołów postępowania oraz dokumentacji postępowania o udzielenie zamówienia publicznego (Dz. U. z 2020 r. poz. 2434).

3.2.11. Niedostosowanie dokumentacji zamówień na odbiór i zagospodarowanie odpadów oraz na modernizację i przebudowę infrastruktury drogowej do postanowień ustawy z dnia 13 kwietnia 2022 r. o szczególnych rozwiązaniach w zakresie przeciwdziałania wspieraniu agresji na Ukrainę oraz służących ochronie bezpieczeństwa narodowego, co skutkowało nieządaniem od wykonawców oświadczeń o niepodleganiu wykluczeniu z postępowania z przyczyn wskazanych w przepisach tej ustawy – str. 71 i 75 protokołu.

Od wykonawców zamówień publicznych żądać dołączenia do oferty lub wniosku o dopuszczenie do udziału w postępowaniu oświadczenia o niepodleganiu wykluczeniu z postępowania w zakresie wszystkich obowiązujących przesłanek, w tym wskazanych w przepisach art. 7 ust. 1 ustawy z dnia 13 kwietnia 2022 r. o szczególnych rozwiązaniach w zakresie przeciwdziałania wspieraniu agresji na Ukrainę oraz służących ochronie bezpieczeństwa narodowego (Dz. U. z 2024 r. poz. 507), w związku z przepisami art. 125 ust. 1 ustawy Prawo zamówień publicznych.

Jeżeli uważa Pan, że wśród wniosków zawartych w tym wystąpieniu są takie, które naruszają prawo przez błędną jego wykładnię lub niewłaściwe zastosowanie, przysługuje Panu – zgodnie z art. 9 ust. 3 i 4 ustawy o regionalnych izbach obrachunkowych – prawo zgłoszenia zastrzeżeń do Kolegium Regionalnej Izby Obrachunkowej w Lublinie w ciągu 14 dni od otrzymania tego wystąpienia.

Jednocześnie informuję, że – stosownie do przepisu art. 9 ust. 3 ustawy o regionalnych izbach obrachunkowych – jest Pan zobowiązany zawiadomić Izbę o wykonaniu wniosków pokontrolnych lub o przyczynach ich niewykonania – w formie pisemnej i elektronicznej (plik w formacie Microsoft Word (*.doc) lub Rich Text Format (*.rtf) na adres: wkgf@lublin.rio.gov.pl), w terminie 30 dni od daty doręczenia Panu tego wystąpienia, mając na uwadze przepisy art. 27 tej ustawy.

Do wiadomości:

Rada Gminy Dzierzkowice